

Lyckligare jyckar?

-om konsten att kunna göra sin hund glad!

Att kunna leka med sin hund, så att hunden verkligen tycker att det är KUL är inte alltid helt lätt, men övning ger färdighet.

En lekglad pensionär "Tessi"

Denna artikel är främst skriven för att Du som hundägare ska börja tänka på vad Du förmedlar till din hund... och förhoppningsvis göra ditt hundägare lite roligare och lättsammare ;-). Allt i artikeln har jag lärt mej av mina fyrfota vänner och min sambo, Stefan Mattsson.

Stefan började vårt gemensamma hundtränings samarbete med att tala om att undertecknad var den tråkigaste hundförare som gick i ett par kängor! Därefter avslutade han harangen något i stil med "om jag varit din hund hade jag checkat ut från appellplanen för länge sedan".

Jag hoppas och önskar att mina erfarenheter och reflektioner om lekens betydelse för samarbetet hund-människa åtminstone kan göra någon hund eller hundägare gladare! Trots en svår början för mej så tror jag att jag inte längre är den tråkigaste hundägaren i ett par kängor, och kunde jag lära mej leka med mina hundar kan väl du?!?

Hund som VILL den GÖR och KAN

Det är ofta med rätt typ av lek /för hundindividen/ som man kan lösa många knutar i relationen med sin hund och andra problem. Jag har varit verksam som instruktör på många SBK-kurser och hundläger och nästan alltid är det LEK som de flesta ekipage behöver läras och öva mer på, oavsett om de tävlar på elitnivå eller bara har hunden som sällskap.

Kan man motivera sin hund på ett bra sätt så finns det bara möjligheter –därför att det är så enkelt att "en hund som VILL den GÖR och KAN!"

Analysera lite först

Vad har du för typ av hund? Vilken ras eller raser finns i individen? Vilka ras-specifika egenskaper kan man förvänta sig av denna typ av hund? Hur är just din hund som individ? Det är inte ovanligt att olika typer av hundar leker på olika sätt. Hur föredrar din hund att leka med andra hundar?

Det är i hundens lekstil med artfränder du kan hitta

många svar till hur du bör anpassa lekarna när du sen ska bli en minst lika rolig lekkamrat. Vallhundsraser brukar gilla att jaga varandra, stoppa varandra och ibland till och med tacklas lite under lek. "Riktiga bruks-hundar" som exempelvis boxrar, riesenschnauzers och rottweilers brukar gilla att kampa om saker och i varandra. Ju mer motstånd desto roligare brukar dessa hundar tycka. Även terriers brukar älska att få slita och dra. Retrievers brukar gilla snabba jaktkomplexer och att få bära omkring på saker i munnen.

Studera din hund med dens hundkompisar. Kolla även om din hund anpassar sig efter olika lekvänner? Startar din hund lek eller är det den andre hunden som får dra igång din hund? Vill hunden inte leka med vissa hundar, i såna fall VAD kan det bero på?

Om du studerar din hund vid ett par tillfällen då den leker med andra hundar så har du säkert fått många svar på de frågor jag nyss ställt. Nu är det bara att omvandla hundens naturliga leksätt till att fungera mellan er!

Olika Leksätt/Lekstilar

Tänk på att ni är två som ska leka med varandra. Båda ska ha kul och båda i ekipaget ska respekteras. Att kunna leka på ett bra sätt innebär också att kunna leka på ett sunt sätt, att som hundägare våga sätta gränser och faktiskt även kunna kräva att vara lekledare! Hunden ska inte tillåtas att ta över lekledarrollen, utan du skall alltid ha kontroll. Att hunden ibland tillåts vara den dominerande i leken är en helt annan sak, det kan hunden få vara om du har givit den det tillståndet.

Men du skall alltid kunna bryta leken och hunden skall alltid respektera brytet, oavsett anledning. Glöm inte den andra viktiga delen, att vara tydlig med när leken startar! Här har jag sett mycket förbättringspotential hos många hundförare. De flesta hundägare jag studerat tar bara fram en sak och håller framför hunden, varpå hunden i bästa fall startar en lek och i andra fall ser lite skeptiskt frågande ut...Var tydlig,

säg "varsegod", "döda ankan" eller vad du nu vill MEN se till att ha ett kommando för när "lek börjar" likväl som du ska ha ett för "lek slutar"!!!

Träna på att vara fysisk

De flesta hundar är fysiska med andra hundar i lek. Försök att vara det du också. Drar sig hunden undan om du klappar och bufflar på den så försök lära den att det är positivt. Vi tänker som så att all fysisk kontakt med hundarna är positivt och i den mån det går är korrigeringar inte fysiska. Då får man en hund som blir trygg med hantering från sin ägare och andra människor, för de flesta vill väl inte ha en hund som drar sig undan då den ska bli klappad/gullad med?

En enkel test, och i vissa fall kanske en väckarklocka, på vilken bild din hund har av dej och dina händer är följande. Ha hunden sittande intill dej i fotposition om den kan det. Titta på hunden och gör en snabb rörelse ner med handen och klappa hunden. Vad hände? Drar sig hunden undan så säger det en hel del om vad den trodde du skulle göra...

En annan sak jag upptäckt genom att studera andra hundägare som leker med sina hundar är att de är låångtrååkiga! Lek hellre många korta, intensiva, roliga lekar där hunden är 100% med, än några långa där hunden hinner tröttna långt innan leken är slut! Jätteviktigt är att sluta leka då hunden är på topp. Då vill hunden ha MER lek och är lättare att få igång nästa lekstund! Dessutom är en hund som väntar på mer lek mycket benägen att utföra något man ber den om, för att få det roligaste som finns igen!

Sociala kamp lekar

Tycker din hund att det är kul att slita och dra i trasor så använd denna lust! En hund med mycket social kamplust bör man från första början styra upp ordentligt så att den lyssnar och respekterar ett brytkommando, de flesta har "loss". Många som har hundar med mycket social kamplust tycker att det blir jobbigt att leka genom att kampa, eftersom dessa hundar ibland inte vill släppa trasan eller är buffliga och "för mycket". Då blir det en fight då leken ska sluta och ägaren får kämpa för att få trasan. Vissa hundar till och med "gamar" och biter efter trasan då hundägaren tagit den. Detta är varken respektfullt, trevligt eller acceptabelt.

Vet du med dej att din hund förmodligen är en hund som tjafsar om när leken egentligen är slut så kan du göra på följande sätt. Ha hunden i koppel, detta för att den inte ska kunna sticka iväg med trasan. Ha kamptrasan i den hand du brukar leka med och som är bekvämast, en vattenflaska med sprutkork och kopplet i den andra handen. Sätt din hund och håll upp kamptrasan framför hundens nos. Skulle hunden vilja ta den så säg "nej". Från och med denna övning så gäller både ett startkommando och ett slutkommando i all lek med din hund, detta för att kunna leka på ett sätt som BÅDA i ekipaget har kul på! Respekterar hunden inte "nej" så spruta vatten i ansiktet på den och ta saken ifrån hunden! OBS,

använd "farligt vatten" endast då det är plusgrader, är det kallare så kan du ha skrammelkedja istället som du då kastar bredvid hunden...

Att kunna förstärka och tydliggöra

Här är vi redan på högskolenivå i hundträning, kan hunden inte ens respektera ditt nej när du har den kopplad och så nära så var det ändå hög tid att lära den det!!! Nu kommer säkert många som läser detta tycka att det är elakt att göra så mot en hund som inte förstått och som alltid tillåtits ta sin trasa tidigare då den hållits fram. Min undran till dessa människor då, är det bättre att hunden inte får leka alls på det sätt som den tycker är roligast? Om nu föraren blir helt överkörd av sin hund i lek, så blir den det säkert i andra situationer också. Att kunna förstärka och tydliggöra nej i samband med lekövningar är enligt mej optimalt. Då kan du som hundägare nämligen sätta "dominans" och få respekt av din hund under trevliga former samtidigt som du förstärker upp vad som är rätt och er relation!

Gör om övningen, håll fram trasan och var beredd med

Rickard och schäfern Enzy kampar och har kul ihop!

vattenflaskan/skrammelkedjan. Är hunden åter på väg att stjäla saken så säg först "nej", tar hunden detta är det jättebra (vilket 95 % av hundarna gör andra gången). Lyssnar inte hunden på nej så förstärk med vatten eller skrammel igen. Spruta gärna vattnet rätt i ansiktet och ta kopplet till hjälp att komma åt. Gör om och se till att hunden lärt sig och gör rätt, det vill säga inte tar trasan när hunden själv har lust. När hunden kan sitta och ha trasan framför sig så vill jag gärna att den tar kontakt med sin förare. Belöna kontakt genom ett "varsego" och starta en rolig men kort lek. Bli passiv och säg "loss".

Skulle hunden inte välja att släppa så tala om att det är fel genom att säga "NEJ, loss". Släpper hunden inte heller andra gången så förstärk med vatten eller skrammel. Då hunden släppt så gör du om allt från början, trasan framför nosen utan att hunden får ta. Vänta på kontakt

och belöna rätt med kort lek, efter ett "varsego". Det allra viktigaste är att du måste vara konsekvent! Fördelen med denna enkla övning är att du på ett tydligt sätt talar om vad som är rätt respektive fel.

Om hunden verkligen vill leka så accepterar den snabbt de nya tuffare spelreglerna. Du belönar ju även att den varit duktig och lyssnat på "loss" med en ny lekuppstart.

När du leker kampekar så försök att inte hänga över hunden, då lägger du också dominans på den fast på sämre sätt. Försök att leka i höjd med din hund, ner till den och busa MED den. Det finns bra tvättmedel till kläderna! Var fysisk med din hund. Buffla, härja och ha kul. Kräv dock alltid att hunden är trevlig och visar respekt mot dej, precis som du självklart ger samma tillbaka. Att hundar skulle ha svårt med precisionen och ibland missa trasan till förmån för att bita i ägarens finger är något jag inte tror på. Då är det bara att lära hunden att bli bättre på att sikta, för det kan dom ;-)

Jaktkampekar

Jeanette hänger över schäfern Kita i kampek, titta på hur hunden ser ut!

Har du en hund som är lite svår att få igång i lek kan det vara lättare att börja med "jaktkampekar". Då binder du en bra, bitvänlig trasa i ett snöre och leker genom att dra trasan längs backen i snabba, knyckiga rörelser.

Vill du kan du hetsa hunden genom att hålla den i halsband eller sele och släppa den på trasan med ett "varsego" då den är riktigt tänd. Du kan också använda en medhjälpare att hålla hunden och retas med trasan framför hunden. Fördelen med att ha trasa i snöre är att du kan variera leken. Hunden kan få vinna genom att dra åt sig och du kan samla in snöret och växla mellan att dra i trasan och "tappa den".

Tillåt inte att hunden själv drar iväg med sin trasa. Då leker den bara med sig själv och det var ju inte tanken! Har du en hund som är måttligt intresserad så kan man få igång den genom att kasta trasan mellan sig själv och en medhjälpare. Tjoa, stimma och ha kul ni två. Vill hunden vara med så låtsas låta hunden stjäla trasan när

någon av er "missar". Bjud in hunden och försök få den till att leka med nån av er. Vill den inte leka med dej så ge inte upp. Det går att få nästan alla hundar till att leka –mer eller mindre!

Att springa efter bollar

Jeanette och Kita leker jaktlek, titta på hundens attityd nu!

Är också en form av "jaktlek". Då man leker med bollar som kastas så belönar man utåt, ifrån sig själv som förare. Fundera på om det är lämpligt med just din hund. Har du en väldigt självständig hund som inte vill återlämna "bytet" bör du lära den att komma in igen.

Du kan även med en självständig hund leka bollekar med så kallade "snörbollar" och förlänga snöret med en rem eller ett koppel så att du är med i matchen. Vill du lära hunden att komma in med bollar du kastat är det lättast att sätta en långlina i hundens halsband eller i sele. Då begränsar man hundens möjligheter. Öva på att kasta bollar nära er och håll i linan.

Direkt hunden tagit sin boll så ropar du på den och försöker jobba in hunden. Kommer den inte så säg åt den att den gör fel genom ett "nej" och sen kan du välja om du vill påminna den med vad som är rätt genom ett litet knyck i linan eller genom att hala in hunden.

Du kan även gå mot hunden samtidigt som du samlar ihop linan och hämta bollen på så sätt. Prova igen och belöna i mängder då hunden gör rätt. När du känner att hunden lyssnar och kommer in och du bara har linan som hänglast så prova att ta av den. Börja med boll övningar på nära håll och skulle hunden mot förmodan inte komma in när den är lös så säg "nej" och sen "kom".

Väljer hunden att ignorera även nu så prova med att skicka nåt skramlande vid sidan av hunden. Du behöver antagligen öva mer på er inkallning och jag föreslår att du tar tag i detta innan du leker mer med bollar.

Sprättelekar

En annan form av jaktlek är "sprättelekar". Då har jag hunden mittemot mej och lägger ner en grej i handflatan

*Stefan och schäfern Sisu leker sprättlek, Sisu har redan fångat pinnen som husse sprätt!
Titta på hundens svans och öron, detta är KUL!!!*

Tabulekar

mot marken. Hunden får bara titta på saken, inte ta den. Skulle hunden försöka tjuva grejjen så är det "nej" och konsekvensbeskrivning om "nej" inte respekteras!

Jag väntar tills hunden är fullkomligt koncentrerad på saken sen sprättar jag iväg den en kort bit och hunden får fånga bytet och sen ska den in och lämna av igen. Lagom kan vara att göra 3-4 stycken sprättlekar per gång, som i allt annan lek -hunden skall vilja ha mer då man slutar ;-)

Vissa hundar älskar "tabulekar" och det är precis vad det låter som. En har en sak som den talar om för den andre är "tabu". Jag brukar använda mej av tabulekar på hundar som är måttligt roade att leka men som ändå är nyfikna. Jag visar hunden att jag har något väldigt, väldigt dyrbart som den absolut inte får röra.

Kommer hunden för nära så vänder jag mej ifrån den och grejjar med leksaken själv. Man kan också förstärka genom att retas lite, "haha du kan inte ta den". När hunden nästan steppar för att ta saken så håller man fram den och håller emot. Förhoppningsvis är saken så pass intressant att hunden börjar kämpa om att få den. Annars är det bara att kämpa vidare och försöka bli ännu roligare att leka med...

Foto: Dag Lindén

Vissa hundar älskar "tabulekar" och det är precis vad det låter som. En har en sak som den talar om för den andre är "tabu". Här har Akita en grej pinne som hon retar Snow med.

